

Baby's van migranten: zijn ze welkom in de EU?

Zijn de kinderen van migranten even (on)welkom als hun ouders in de lidstaten van de Europese Unie? Hoewel het stichten van een gezin een universeel mensenrecht is ([artikel 16](#)), zijn er processen aan het werk die migranten al dan niet bedoeld ontmoedigen kinderen te krijgen.

[Nieuwkomers? Die maken we zelf!](#) Dat was de slogan van een politieke campagne die in 2018 door het Vlaams Belang gevoerd werd 'ter bescherming van het Vlaamse volk'. In Europa blijft het echter niet bij slogans van extreemrechtse partijen. Sommige processen zetten dit gedachtengoed al dan niet bedoeld in de praktijk om en zorgen ervoor dat migranten minder aangemoedigd worden om kinderen te krijgen of ze zelf op te voeden. In academisch onderzoek wordt dat aangeduid als '[gestratificeerde reproductie](#)'.¹

Het principe gaat in tegen het charter van de universele mensenrechten dat de vrije keuze vermeldt om te beslissen wanneer en hoeveel kinderen je wil. Maar volgens Dumbrava, postdoctoraal onderzoeker aan de Universiteit van Maastricht, zien nationalistische overheden het soms als '[perfecte nationale reproductie](#)' beschouwen.² Het is hierbij de doelstelling een bevolking te bekomen die enkel geboren is uit burgers van het land en die - zo veronderstelt men dan - de waarden en de normen van die natie geïnternaliseerd hebben. Migrantenvoldoen meestal niet aan alle voorwaarden, waardoor hun kinderen vanuit dat opzicht niet in het plaatje zouden passen.

Binnen sommige Europese lidstaten kunnen we beleidsmaatregelen vinden die mogelijks dergelijke doelen kunnen dienen. Een sprekend voorbeeld daarvan zijn de inkomensvoorwaarden die gekoppeld worden aan het familievisum in het Verenigd Koninkrijk. Als buitenlandse ouder met familievisum dien je namelijk jaarlijks 3800 pond meer te verdienen dan een kinderloze migrant. [Voor elk extra kind dien je 2400 pond extra loon aan te tonen](#). Om deportatie te vermijden, [bergen sommige migranten daarom hun kindervens op of stellen ze die uit](#).³ Bovendien moet benadrukt worden dat het werk van huisvaders of moeders niet binnen deze voorwaarden valt. Dit betekent dat migranten die bewust kiezen thuis voor de eigen kinderen te zorgen, getroffen worden door deze maatregel.

Een ander voorbeeld is [de graduele kinderbijslag in Denemarken](#). Hoe lang je in de laatste tien jaar in het land woonde of werkte, bepaalt hoeveel kindergeld je kan krijgen. Hierdoor ontvangen nieuwe migranten minder financiële ondersteuning voor hun kinderen. Ook de Roemeense vereiste dat men minstens twee jaar vast werk dient te hebben binnen de landsgrenzen voorafgaand aan ouderschapsverlof (noodverordening van 2003), is een maatregel die migranten benadeelt in het uitbouwen van een gezin.

Andere processen zorgen ervoor dat kinderen van migranten moeilijker burgerschap kunnen krijgen. In Ierland, bijvoorbeeld, was het tot 2004 zo dat elk kind automatisch burger werd, indien het binnen de Ierse landsgrenzen geboren werd. Maar door een demografische verschuiving van emigratie naar immigratie en door angst voor burgerschapstoerisme door vrouwelijke migranten, werd de wet na een referendum aangepast. Sinds dit referendum dient [minstens één van de ouders de Ierse nationaliteit](#)

¹ Rapp, 2001, p. 469

² Dumbrava 2017, pp. 4-5

³ Lonergan, 2018, p. 11

[te hebben of dienen de ouders te bewijzen](#) reeds drie jaar in het land te wonen voor de geboorte waardoor [het burgerschap van nieuwe migrantenbaby's](#) wordt ingeperkt.⁴

Dergelijke processen werken niet enkel in op het burgerschap of de geboortes van migrantenkinderen, maar ook op de manier waarop hun fertiliteit wordt voorgesteld. Zwangere migranten of migranten met veel kinderen worden vaak bestempeld als een bedreiging voor de natie omwille van de last die zij zouden leggen op de sociale zekerheid. Dat kon je bijvoorbeeld goed horen in [een controversiële uitspraak](#) van Vlaams minister president Jan Jambon: “Ik heb een verhaal gehoord van een familie asielzoekers die meteen een huis kon kopen van dat kindergeld. Dat kan toch niet de bedoeling zijn”. Volgens [Professor Marchesi](#), postdoctoraal onderzoeker aan Radboud Universiteit, vertrekken dat soort ideeën vanuit het stereotype beeld dat migranten erg veel kinderen krijgen, waardoor een angst ontstaat dat ‘het volk’ een nieuwe samenstelling zou krijgen.⁵ Deze ‘vervangingsangst’ heeft echter [geen enkele basis in Europese statistieken van geboortepercentages](#).⁶

Hoewel dergelijke processen vaak verborgen zijn, zijn ze wel van belang voor de kinderwens van migranten in de EU. Indien men de reproductieve rechten van migranten wenst te beschermen, is het dan ook van belang dat er meer inzicht komt in de manier waarop gestratificeerde reproductie werkt.

**

Bovenstaande voorbeelden zijn mogelijk slechts het topje van de ijsberg van gestratificeerde reproductie. Momenteel doe ik onderzoek naar gelijkaardige processen binnen lidstaten van de Europese Unie. Denk je bij het lezen van dit artikel onmiddellijk aan andere voorbeelden en wil je me deze meedelen? Bekijk dan zeker eens [de checklist](#) die ik hierbij ontwikkelde en contacteer me via picallew.callewaert@ugent.be

Referenties

- Citizensinformation. (2019). *Irish citizenship through birth or descent*. Citizensinformation.ie. https://www.citizensinformation.ie/en/moving_country/irish_citizenship/irish_citizenship_through_birth_or_descent.html#lb999d
- Dumbrava, C. (2017, 2017/07/04). Reproducing the nation: reproduction, citizenship and ethno-demographic survival in post-communist Romania. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 43(9), 1490-1507. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2016.1221335>
- Kulu, H., Hannemann, T., Pailh, x, Ariane, Neels, K., Krapf, S., Gonz, lez-Ferrer, A., & Andersson, G. (2017). Fertility by Birth Order among the Descendants of Immigrants in Selected European Countries. *Population and Development Review*, 43(1), 31-60. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/padr.12037>
- Lonergan, G. (2018, 2018/01/02). Reproducing the ‘national home’: gendering domopolitics. *Citizenship Studies*, 22(1), 1-18. <https://doi.org/10.1080/13621025.2017.1406455>
- Luibhéid, E. (2006, 2006/08/01). sexual regimes and migration controls: reproducing the Irish nation-state in transnational contexts. *Feminist Review*, 83(1), 60-78. <https://doi.org/10.1057/palgrave.fr.9400281>
- Marchesi, M. (2012). Reproducing Italians: contested biopolitics in the age of 'replacement anxiety'. *Anthropol Med*, 19(2), 171-188. <https://doi.org/10.1080/13648470.2012.675043>

⁴ Citizensinformation, 2019; Luibhéid, 2006, pp. 73-75

⁵ Marchesi 2012, p. 175

⁶ Kulu et al., 2017

Rapp, R. (2001). Gender, body, biomedicine: How some feminist concerns dragged reproduction to the center of social theory. *Medical Anthropology Quarterly*, 15(4), 466-477.
<https://www.jstor.org/stable/649670?seq=1>